

Za svobodo in ljubezen

Marko Stojan

Roman iz Balkana.

Zaprt voz je čakal nedaleč od hiše. Ali Kemal jo je posadil vanj in prisadel, nimirajeji razburjene, nerazumljive besede, nekaj v francoščini, nekaj v svojem trdem in divjem domaćem jeziku. Kočja je drdrala prav malo časa; ustavila se je mahoma, in ko sta skočila Kemalova voznika s svojega sedeža na kolzu ter odprla vrata, se je zaledala Jerica na bregu Bosporusa, ki je pljuskal monotono in umrjeno, šumec temno melodijo svojih skrivnosti ...

"Ali je barka pripravljena?" je vprašal Ali Kemal svoja Skipetara.

Eden izmed njiju je molče iztegnil roko in pokazal na čoln, ki se je zibal par korakov ondot opremljen zjadrom in vesli.

Ali Kemal je pomagal Jerici na tla in jo izročil vojnikoma:

"Z glavo mi jamčita zanjo! In ti, krmar, pazi in ne oddalji se preveč od brega; čakaj, dobler se ne vrnem!"

S prozno, risovsko kretnjo se je obrnil in planil v noč; ustavil se dalje tam in zaživil ...

Deset temnih postav je prihitele z mačjimi, neslišnimi skoki od vseh strani in se zbral o krog svojega poglavarja ...

Skipetara pa sta prijela Jerico s svojimi nevesčimi, grobimi rokami, dvignila ju v čoln in skočila sama za njo.

To je bil trenotek, ki ga je čakala. Ko sta jo vzdignila s tal, je zdrknilo iz njene roke nekaj drobnega in belega na peščeni breg. Bilo je eno izmed pisem, ki sta jih bili pripravili z lady Heleno.

"Da bi te našlo oko rešitelja!" je vzdihnila sirota, ko se je zamajala barka pod njenimi nogami.

V barki je bilo prostora za več ljudi: dva temna, zaraščena deda sta sedela pri vesilih, treći je držal krmilo in gledal mrko in topo, kakor da ga ne briga ni na svetu razen ukaza, ki mu je bil dal strašni skipetarski oficir.

Arnavta sta vzela Jerico v sredo; eden izmed njiju ji je podložil na sedež debel vojaški plašč, momljače zadovoljne nekaj brk, kakor da mu samemu imponira to njegovo neokretno kavalirstvo.

Nato so prijele krepke pesti za vesla; breg s svojimi redkimi lučkami se je začel odmikati in se je ustavil šele, ko je bil že tako daleč, da so oči komaj razločile, kaj se godi na njen.

Tisti hip sta ju srčala v veliki razdalji dva čolna, ki sta hitela z vso naglico proti skutarskemu bregu; Jerico je razločila v njiju več temnih postav, ki pa jih ni mogla spoznati v nočnem mruku. Toda vztrepetala je; veter ji je prinesel mimo-gredem zamolklo govorico teh neznanec, in njej se je zazdelo, da sliši besede, sorodne njenemu jeziku, in glas — razburjen glas ... tako podoben nekemu drugemu glasu, znanemu ji izza davnih, srečnih dni ... Kateremu, se ni mogla spomniti sredi nemira, ki je utripal v njenem ubogem, zbegnem srcu.

Videla je, kako je čoln pristal ob bregu; možje so stopili na suho in se izgubili v noči.

A barka se je zibala pod rno na temni vodi; neznanu nebo je zrlo izza megle s svojimi nemimi zvezdami — slika negotovosti prihodnjih usod, ki je legla na Jeričino dušo s težko, o-

gromno tegobo.

kličemo z vrta. Drugače hitita v bližino hišnih vrat, da nam zavarujeta izhod, če se ne bi mogli vrniti po isti poti: ako nastane velik hrup, bo pač odročno skakati čez obzidje ... Gospod poročnik Wheeler in tovariša — prosim vas še enkrat, ne izpostavljajte se, razen v največji sili; mislite na delo, ki ga imate sami še pred seboj. In zdaj — Bog z nami!"

S temi besedami se je pognal kvišku, dosegel v skoku vrhnji rob in se potegnil kvišku brez pomoči, kakor mačka. Divji Marko je podstavljal pleča in pomagal drugemu za drugim; vse se je vršilo tisto, slišali so se le zamolki skoki na mehka vrtnatla. Zadnji je sledil Kazakov; Jovo in Miloš sta mu pomagala, poslušala par minut in hitela na to svoje določeno mesto. Vse je utihnilo; nočni izprehajalec, ki bi bil šel tod mimo, ne bi bil niti zaslušil, da se pripravlja za temi zidovi morebiti krvava tragedija ...

Toda skutarske noči imajo svoje goste, ki ne hodijo okrog mirno vestjo; tiger, ki se plazi v temi, ovoha marsikaj, kar ovcu sumljivo. In tako se je zgodovalo, da sta se ustavila kmalu dva človeka na kraju kjer je bila zvezla junaška četa na Halilov vrt.

"Nekdo je bil tukaj, Jusuf," je dejal Ivan svojemu pobratimu, ko so držali proti skutarskemu bregu v dveh najetih čolnih, kamor so bili preselili iz kapitanove ladlige pri sredi Bosporusa, "potem daj Bog, da izgubim glavo pri tem podjetju. Moj zumanji videz se je pomiril te dni — a kako je v moji duši, tega ne ve nihče drugi kakor jaz sam. Ampak trd posebno imeli, če nam bodo hoteli biti kos!"

Zaškratal je z zobmi in stisnil ročaj širokega noža, ki ga je imel opasanega pod suknjo.

Stara ribiška barka z zadrgrenim jadrom je zdrčala ta hip mimo njih, počasi in nemo, ne da bi se bil kdo oglastil.

Naši bralci so ugenili gotovo že v prejšnjem poglavju, da je bilo to srečanje Jerice in njenih rešiteljev, ne da bi vedel drug za drugega, usoda še ni hotela končati njihovih muk ...

Priveslali so k bregu in potegnili čolna do polovice na suho.

Dzaj je bil vsak trenotek dragocen. Brez razgovora so se napotili drug za drugim proti dolčenemu eilju, pripravljeni tvegati vse, pripravljeni umreti, če bi bilo treba.

Dušan in divji Marko sta koračala na čelu.

Kmalu so dospeli do Halilove vile, ki so jo spoznali po opisu na prvi pogled. Mrklo in zagoteno je stremelo njen golo pročelje v nočni mrak.

"Tukaj je!" sta si šepnili po-bratima. "Korajžo zdaj!"

Neznašna napetost je zavladala v njuni duši, ko sta zagledala ječo svoje sestre tik pred seboj. Najrajši bi se bila vrgla z golimi glavami na to zidovje, razrurila ga s silo svoje ljubezni in izkravala pred Jeričinimi nogami, samo da bi jo videla še enkrat srečno in svobodno!

"Vse je temno!" je šepnil Jovo, ki se je bil splažil po mačje hiši vrat in se vrnil kimaje z glavo. "Sodrga spi; to je dobro za nas ..."

"Okno je na vrt, ako Grk ne laže," je rekel Dušan. "Za mano, može!"

Smuknili so okrog hiše kakor vrsta neslišnih senč.

Mir je vladal vse naokoli. Ledivjuši Marku, ki je imel ostre oči, se je zazdelo tu in tam, da sliši v temi oprezne korake in vidi šwiganje postav, ki pa se niso približale, niti vznemirjale naših prijateljev drugače.

"Tukaj je najboljše mesto," je šepnil Dušan tovarišem, kakor na tisti kraj vrtnega obzida, ki ga je bil izbral prejšnji večer Ali Kemal. "Da, da, prav takoj; tudi drugi hodijo tod ..."

To rekši je pokazal kose ometa, ki so se bejili na tleh v nočnem mraku.

"Kakor je dogovorjeno," je povzel nato. "Vsak vez za svoje delo. Izkušajmo opraviti brez šuma, a naglo, pred vsem nago ... Jovo in Miloš ostaneta tu in nam sledita le, ako ju po-

nato je prisluhnili. Blizu in dačč, vse povsod so se oglasili oravi psi ... poulični psi, ki nojujejo po cestah in razdrtijah prez gospodarja. Toda ljudje v Kemalovi barki so slišali gospodarjevo znamenje: par minut, in trebuli čolna je zaškripal ob brezu.

V Halilovi hiši se je bil dvignil krik in hrup.

Začulo se je srdito renčanje in rohnenje, kakor da se vrši v njeni notranjosti ljuta borba.

Pridružil se je ropot prevračanega pohištva, mešaže se s kovinskim žvenketanjem.

Dva strela sta udarila globoko tam nekje med stenami, ki so do malega zaglušile njiju pok.

Senci Jova in Miloša sta se zgenili v nervozni pozornosti.

Pa tudi risi se njunim hrbotom so skrčili svoje žilave postave, pripravljeni, da naskočijo ...

"Bijejo se!" je zamrimal Ali Kemal sam pri sebi. Nozdrovi so mu trepetale kakor volku, ki volha kri. "Koljejo se ... Kdo u-tegnejo biti? ...

Našim prijateljem se je zdelo, da žive in delajo v snu. Vse je šlo z neznansko, avtomatično naglostjo, kakor da so zdajvale pod njimi sekunde in se strmolavile v vratolomen dir.

Brez besed se je plazila vrsta proti temni masi Halilove hiše; pot je trajala spričo previdnosti naših znanec gotovo dobrih deset minut — njim pa je minila kakor trenotje.

Pod široko brajdo divje trte so se ustavili in pogledali kvišku.

"Štiri okna!" je šepnil divji Marko, cigar ostrim očem je bila noč kakor beli dan.

Dušan in Wheeler sta se spogledala.

"Ne gubimo časa," je zamrimal poročnik. "Plezajmo vse hkrati ..."

Rečeno, storjeno. Brajda je zašumela pod njih nogami; njen veje so zaškripale in zaječa-

(Dalje prihodnjih)

Edwards Food Stores

VELIKA RAZPRODAJA LETOSNIH PRIDELKOV V KANTAH

Milan pesa, velika kanta	10c, 6 za 55c
First Prize Pork & Beans	12c, 6 za 59c
Milan grah	15c, 6 za 81c
Edwards breskve	20c, 6 za \$1.09
Edwards kislo zelje	9c, 6 za 49c
Milan Tomatoes, velika kanta	15c, 6 za 75c
Edwards Jellet, 4 zavoji	19c
Post Toasties, veliki zavoji	11c
First Prize kavo	23c
Edwards moka, 24½ funtov	\$1.19
Sveže šunke	27c
Steak	21c

Domači mali oglasnik

Spodaj najdete seznam raznovrstnih domačih trgovskih podjetij in obrtnikov. Naše čitatelje, gospodinje in gospodarje, opozarjam, da čitajo te oglase ter da se pri nabavljanju potrebščin in drugih trgovskih poslov ozirajo na te trgovine in podjetja. Trgovce in obrtnike, ki še niso zastopani v "Domačem malem oglasniku" pa vabimo, da se priglasijo. "Domači mali oglasnik" bo priobčen enkrat na teden.

BEER GARDENS

FR. MIHČIĆ
7202 ST. CLAIR AVENUE
Gostilna

6% pivo, vino in dober prigrizek.
Se priporočamo za obisk

Joseph in Karolina Zadnik
3839 EAST 93rd STREET

Slovenska gostilna
Vedno sveže pivo—Buckeye Beer. Dobro urejeni prostori za balincanje.

KROJAČI

Chas. Rogel

Krojačica in čistilnica oblek
Obleke po meri narejene ne stanejo več.

6526 ST. CLAIR AVENUE

JOHN SUSTER

1148 EAST 66th STREET
Krojačica in čistilnica moških in ženskih oblek. Se priporočam.

Andrew Strbenk

1121 East 61 St.
Krojačica in čistilnica moških in ženskih oblek
Se priporočam.

KLEPARSTVO

POZOR!

Ako potrebujete popravila pri vaših žlebovih, strehah in forničih, pokličite nas, ker vam damo prvo vrstno blago, točno posstrežbo in zmerne cene. Se toplo priporočamo.

JERRY GLAVAC

1052 ADDISON RD.
Henderson 5779

FRANK KURE

Popravljam strehe, žlebove, forneze, itd.
1118 EAST 77th ST.—ENDICOTT 0433

MLEKARNE

Za prvovrstno posrežbo, najboljše mleko in druge potrebščine, pokličite

RACE DAIRY

1028 E. 61st ST.—HENDICOTT 1786
EDNA DAIRY
6302 Edna Ave.—HENDICOTT 7963
Anton Znidaršič, lastnik
Pište naše mleko, ker je čisto in zdravo

NICK SPELIC

Slovenska moderna mlekarna
1007 EAST 66th PLACE
HENDICOTT 2116

Vedno prvo vrstno mleko in smetana

FRANK RACE, ST.

1083 E. 68th ST.—HENDICOTT 4926
MAYFLOWER DAIRY

Naši mlečni produkti so prvo vrstni

LYON DAIRY

116